

"Bu kâinat, nihayetsiz bir hüsün ve cemâl-i sermedînin âyinesi ve cilveleri; ve kâinattaki bütün cemâl ve kemâl ve güzellikler, o sermedî hüsünden gelir ve ona intisapla güzelleşir, kıymeti yükselir. Yoksa, karmakarışık bir virâne..." İzah eder misiniz?

"Evet, bu kâinat, nihayetsiz bir hüsün ve cemâl-i sermedînin âyinesi ve cilveleri; ve kâinattaki bütün cemâl ve kemâl ve güzellikler, o sermedî hüsünden gelir ve ona intisapla güzelleşir, kıymeti yükselir. Yoksa, karmakarışık bir virâne, bir hüzüngâh olur. Ve o intisap ise, saltanat-ı ulûhiyetin dellâlları ve ilâncıları olan ins ve melek ve ruhânîlerin mârifet ve tasdikleriyle anlaşılır. Hattâ o dellâlların güzel ve tatlı hamdlerini ve senalarını ve Mâbuduna medihlerini ve onların kelimelerini her tarafa neşir ve Arş-ı Âzamın cânibine sevk etmek için, hava unsurunun zerrelere emirber neferler, küçücük diller ve kulaklar gibi o güzel kelimeleri dergâh-ı ulûhiyete takdim etmek için o pek harika vaziyet-i acîbe havaya verildiğine kuvvetli bir ihtimal var diye kalbime geldi."(1)

Kainattaki bütün güzellikler ve mükemmellikler Allah'ın sonsuz güzelliğinden ve mükemmelliğinden gelen ve Onlara işaret eden birer levha birer ayna niteliğindedir. Hatta kainattaki bütün güzellikler ve mükemmellikler, hepsi bir araya gelip toplansa, Allah'ın güzelliği ve mükemmelliği yanında okyanustan bir damla bile değildir.

Mesela, bir çiçeğin sevimli ve güzel yüzü Allah'ın **Cemil** ve **Müzeyyin** isimlerinin çok perdelerden geçmiş zayıf ve basit bir tecellisidir. Yeryüzündeki bütün çiçeklerin güzellikleri toplansa, Allah'ın **Cemil** isminin bir pırıltısı bile değildir. Hatta cennet onca güzelliği ile yine Allah'ın sonsuz güzelliğinin yanında zayıf ve sönük bir parıltı gibidir.

Kur'an Allah'ın kelamı olduğu için, bütün kainatı aydınlatan bir güneş gibidir. İman ile intisap etmek ise, bu güneşin aydınlığından istifade etmekte bir abone olmaktır. İnkâr ve enaniyet ise, küçük kafa feneri hükmünde olan akıl ile eşyayı aydınlatma çabasıdır.

Evet, güneş ile fener nasıl kıyasa gelmez ise, Kur'an ile akıl da aynı şekilde kıyasa gelmez. Akıl ve enaniyeti bırakıp her şeyi aydınlatan güneşin ışığına intisap etmek gerekir.

Yeryüzünde herkes ile konuşmak için devlet tarafından döşenmiş Telekom şebekesine ihtiyaç vardır. Bu şebekeden istifade edip herkes ile görüşmek için cüzi bir ücret ile abone olunur ve ondan sonra herkes ile görüşülebilir. Şayet devletin bu şebekesine meydan okuyarak, "**Ben kendi hattım ve şebekem ile görüşürüm, abone olmam.**" dersek, yeryüzünü kuşatacak çok pahalı bir ağ kurmamız icap eder. Bunu bir insanın kendi gücü ve sermayesi ile yapması da mümkün değildir.

Aynı şekilde insan, Allah'ın kainatı aydınlatması olan Kur'an'ı bırakıp ufacık ve sönük aklına güvenerek iman aboneliğinden istinkaf ederse, zifiri bir karanlık ve dalalet içinde kalıverir ve hiçbir şeyin hakikatini idrak edemez. Halbuki iman aboneliği Kur'an şebekesine bir intisap bir ilinti kurmaktır ve çok basit ve zahmetsizdir. İnsanın mahiyetindeki sayısız cihazları inkişaf ettirip ahsen-i tavkime çıkarabilmesi bu intisaba ve aboneliğe bağlanmıştır. Kim bu intisap ve aboneliği inkar ederse hebaen mensur olup helakete düşer.

İnsan iman aboneliği ile sesini ve duasını arş-ı azama ulaştırır. Ama bir kafirin sesi ve sözü kesif olduğu için ya da iman abonesi olmadığı için ancak kendisi duyar. Ne meleklerin ne ruhanilerin zikir ve tesbihlerini işitir ne de mahlukatın fitri ibadetlerini görebilir. Yani kafirin hayatı ve şuuru dar, kör, sağır ve cansız bir küçük oda gibidir. Ama mümin iman sayesinde bütün kainatı içine aldığı gibi ta arşla irtibat kuracak bir genişliğe ve külliyete ulaşıyor.

(1) bk. [Sualar, On Beşinci Sua.](#)